

Stratimirovič Gj. Gjorgje: Odabrane pjesme, izvorne i prevedene. —
Štampa srpske štamparije u Zagrebu. 1910. m. 8°. 86+6 str. Cena 2-50 K. (V cir.)

Knjiga je posvečena pesnikovi materi in obsega dva precej enaka dela. Prvi del (do str. 40) zavzemajo pesmi, med njimi je tudi nekoliko prigodnih (pa ne v Goethejevem zmislu), tako da jih mora pesnik v posebnih opazkah razlagati. Te opazke zavzamejo na koncu knjige štiri strani; med njimi je marsikaj, kar bi lahko izostalo, n. pr. dokazilo o kraju, kje je „Brankova čaša“ že natiskana, in razlaga o „mozajik-pesmici“ (stran 84—85), s katero hoče pomagati komentatorju njegovih poezij. Literarnim zgodovinarjem in estetom pač Stratimirovič ne bo dal mnogo posla. Njegovi stili niso nikak izraz močnega čustvovanja niti globokih strasti. Stratimirovič se ne potika okoli Ganga, ne poje o lotosu, palmah, pinjah in cipresah, sploh nima onega orientalskega in južnega aparata, s katerim moderni pesniki za silo kolorirajo oskudnost poetske zamisli in večkrat naivno pomanjkljivo arhitektoniko. Tudi ni nikak kavarniški junak, ki s samozadovoljstvom pomaka prste v svojo srčno kri. Ne. On je dobro, naivno domače dete, zadovoljen z lepoticami Spleta in Kaštela; tem bi lahko te verze napisal v album, ne pa jih naprtil na odgovornost svoje vile. Ta njegova vila (gl. str. 37) je pač vredna, da se ob nji nekoliko pomudimo. „Voda neka kô da spava, nad bistrinom ja sam klekô: sa dna zvuci bruje meko. — Tamo dole vila sniva: —“ torej pod vodo, kaj čuda, če se to pozna tudi na pesmih. Voda daje slab pesniški entuzijazem, a da ustvari v čitatelju vsaj nekaj entuzijazma, si je spretno izposodil iz srbske zgodovine rekvizite, ki že s svojim samim imenom ustvarijo svečano (pesniško) razpoloženje. To je zelo preprosto; a potem to ni delo Stratimiroviča, ampak Branka (Radičevića), sv. Save itd. Ta vrsta rodoljubne „poezije“, je samo pesek v oči.

Formalna stran teh pesmi je jako, za XX. stoletje skoro preveč primitivna. To se posebno opaža na prevodih, ki so relativno vredni večje pozornosti. Izbrane so predloge dobro. Vendar pa ga ne moremo pohvaliti, da je pokazal pri izbiri svoj dober literarni okus; izbrane pesmi niso le najlepše, ampak tudi najpopolnejše: iz Goetheja „Mignon“, „Der König von Thule“, iz Heineja „Lorelei“, „Du bist wie eine Blume“, „Ein Fichtenbaum steht einsam“, „Auf Flügeln des Gesanges“, „Die Wallfahrt nach Kevlaar“. Enako je s prevodi iz Petrarke, pred vsem pa iz Carduccija. Velika tehniška dovršenost teh pesmi je delala prevajalcu skoro nepremagljive težkoče. Ne toliko pri lahkih in preprostih madrigalih in kanconah Petrarke, ko pri grandioznih, silnih Carduccijskih stvarih. (Izbrane so najlepše iz zbirke „Rime Nuove“.) Najbolj se mu je še posrečil prevod Carduccijevega „Il colloquio cogli alberi“ (str. 60), druga kvartina soneta „Qui regna amore“ (str. 53) pa je popolnoma popačena z vrinjeno frazo „val'ma šumeč breg što biju“; v drugi tercini istega soneta je prevedel „l' amor mio, che in ogni sentimento vive, e ti cerca in ogni bella cosa“ z „osečaj moj svaki svud te tražeč' svaku lepost mazi“ !! Še huje se je godilo Heineju, ki ga Stratimirovič ni toliko doumel, da bi spoznal slikovitost njegove genijalne tehnike. Zato je tudi ne respektira in dela s Heinejem kakor Prokrust z nesrečniki, ki so zablodili v njegove razbojniške roke. Kdor Heineja pozna in ga zagleda v Stratimiroviču, ta ga ne spozna več in reči mora kakor Marjetica Faustu: „Heinrich, mir graut vor Dir!“

Prevodi iz Goetheja in Heineja kažejo v jarki luči vse nedostatke te knjige. To niso pesmi, nego verzi, a še ti natrpani z najrazličnejšimi mašili brez barve, brez izraza. Ž njimi postaja pesniška dikcija meglena. Vse to velja, dasi nekoliko v manjši meri, tudi za Stratimirovičeve izvirne pesmi.

H. A. Barič.